

KSIĄDZ H., CZYLI ANIOŁY W AMSTERDAMIE

---

wg KSIĘDZA HELENY i OSTATNIEGO ZLOTU ANIOŁÓW Mariana Pankowskiego

Premiera: 13 maja 2009 (Scena Malarnia)

Reżyseria: Bartosz Frąckowiak

Scenografia: Mirosław Kaczmarek

Muzyka: Krzysztof Kaliski, Michał Fetler

Reżyseria światła: Wojciech Puś

Ruch sceniczny: Iwona Pasińska

Video: Adam Witkowski, Anna Witkowska

Asysten reżysera: Katarzyna Kaźmierczak

Obsada

Katarzyna Kaźmierczak - Gerda de Stuij, Małgorzata, Kobieta

Anna Kociarz - Anna van Prium, Dorota

Emilia Komarnicka - Lieve, Kobieta o Złoty Szczękach, Anielica, Facka

Jacek Labijak - Sekretarz, Architekt, Anioł Henryk, Chirus

Cezary Rybiński - Biskup

Marek Tynda - Mężczyzna, Anioł Senior, Pacałycha

Anita Sokołowska - Ksiądz Helena, Helena

Iwona Pasińska - Matka Boska

Rok 2019, w szemranej dzielnicy Amsterdamu księdzem zostaje kobieta. Ma zmierzyć się z problemami ludzi marginesu, światem w stanie kryzysu, w którym dawne role społeczne już nie obowiązują, a nowe jeszcze się nie wykształciły. Jej ewangelizacyjny i polityczny projekt – interesująca i pociągająca mieszanka chrześcijaństwa z lewicowością – ponosi jednak klęskę. Dlaczego, skoro wydaje się adekwatną odpowiedzią na problemy współczesnego świata? Na ile wpłynęła na to jej bliska relacja z Mężczyzną – gwałcicielem, który nie rozumie, że „intensywność nie musi być gwałtem” – a na ile błędnie wybrane środki? A może coś jeszcze? W spektaklu – wprowadzony na zasadzie „teatru w teatrze” – odbędzie się też ostatni zlot aniołów, które spotkają się, by podsumować losy świata, zabawić się w poetycki slam, opowiedzieć heretycką i apokryficzną historię Sodomy, popolitykować i poerotyzować sobie trochę rubasznie, a trochę na serio. Matka Boska w tym świecie zdegradowanej wyobraźni religijnej, to albo „wyoutowane z realu” żeńskie bóstwo, bezsilne i bezpłodne – wbrew polskiej tradycji myślenia o Niej – albo sentymentalna, oszukana figura – Matka Boska-gadżet – której zadania ograniczone zostały do sfery konsumpcyjnej. Czy coś zdoła wybudzić ją z letargu? Czy kobiecość odnowi religię i wspólnotę?

Bartosz Frąckowiak o spektaklu: Pankowski fascynuje mnie swoją postawą sprzeciwiającą się wszelkiej fetyszyzacji: doświadczeń historycznych, narodowego obyczaju i narodowych figur, pamiątek, instytucji, figur religijnych, pamięci... Jego niezwykła wyobraźnia tworzy literackie tropy nieoczywiste, paradoksalne, hybrydyczne – a przez to posiadające potencjał krytyczny, prowokujące do teatralnego i myślowego eksperymentu, wyznaczającego nowe ramy debaty, nowe linie podziału w dyskusji. Połączenie dwóch tekstów, które określiłbym za popularnym nurtem współczesnej myśli jako „postsekularne”, czyli dramatu KSIĄDZ HELENA i prozy OSTATNI ZLOT ANIOŁÓW pozwoliło mi podjąć temat relacji między religią, polityką, estetyką i doświadczeniem egzystencjalnym. W tym świecie rozmytych granic, popękanych struktur społecznych, niejasnych tożsamości pączkują różne nowe, często zabawnie opisane przez Pankowskiego, mniejszości, które doskonale potrafią wykorzystać koniunkturę na różnorodność, walcząc o swoje własne interesy. W obliczu kryzysu potrzeba nowego uniwersalizmu, który nie miałby totalitarnego charakteru, lecz uwzględnił perspektywę jednostkową. Szansą na tę nową formułę zarazem religijną i wspólnotową jest projekt kobiety – Księdza Heleny. Widzi ona istotę chrześcijaństwa w walce z biedą i poniżeniem człowieka, w wolności i równości, w odpowiedzialności i etyce podmiotowej, a nie tej narzuconej z góry, w odnowieniu horyzontalnych relacji międzyludzkich, dowartościowaniu ciała, zmysłowości, seksualności w jej różnych wymiarach i wariantach. Niestety, choć blisko mi do ideałów i celów Ks. Heleny, to środki, którymi chce „zmienić świat i ludzi” często okazują się zbyt sentymentalne, naiwne, nieadekwatne wobec „społeczności marginesowych”. A może jest też w jej postawie domieszka pychy i egoizmu?

Teatr Wybrzeże
80-834 Gdańsk
ul. Św. Ducha 2
tel. 058 301 70 21
www.teatrwybrzeze.pl